

“BOSHLANG‘ICH SINFLARDA TA‘LIM SIFATINI OSHIRISH YO‘LLARI”

Oriental Universiteti
Boshlang‘ich ta‘lim va sport yo‘nalishi
3- bosqich talabasi
Xudoyberdiyeva Shaxzoda

“Ta‘lim yerdagi ne‘matlarning eng ulug‘idir, agar u eng yuqori sifatli bo‘lsa. Aks holda, bu mutlaqo foydasizdir.”

Kipling

Dunyoning barcha mamlakatlarida ta‘lim samaradorligini oshirish yo‘llari izlanmoqda. O‘zbekistonda psixologiya, informatika va kognitiv faoliyatni boshqarish nazariyasining so‘nggi yutuqlaridan foydalanish asosida ta‘lim samaradorligi muammolari faol rivojlanmoqda.

Ta‘lim sifati deganda maktab o‘quvchilari, jamiyat va ta‘lim mijozlarining ehtiyojlarini qondira oladigan ta‘lim natijalarining muhim xususiyatlari va xususiyatlari to‘plami tushuniladi.

U nimadan iborat?

- O‘qituvchilarning yuqori kasbiy mahoratidan
- Maktab o‘quvchilariga dars berishda qulaylik yaratishdan
- Talabalar bilimining mustahkamligi
- sanitariya-gigiyena me‘yorlariga rioya qilish
- Maktabning moddiy-texnik ta‘minotidan.

Boshlang‘ich sinflarda ta‘limning asosiy maqsadi - har bir bolani qisqa vaqt ichida juda katta hajmdagi ma‘lumotlarni o‘zlashtirish,

Darsni ta‘limning asosiy shakli deb e‘tirof etib, uni yanada takomillashtirish yo‘llarini doimo izlab boramiz.

Sifatli ta‘limning tarkibiy qismlari:

- maktab o‘quvchilarini ta‘lim yo‘nalishlarida tayyorlash sifati;
- maktab o‘quvchilarining umumiy ta‘lim ko‘nikmalarini rivojlantirish sifati (darslik, matn bilan ishlash, reja tuzish, tahlil qilish, xulosa chiqarish qobiliyati va boshqalar);
- maktab o‘quvchilarining ta‘lim sifati (maxsus usullar yordamida nazorat qilinadi);
- maktab o‘quvchilarining shaxsiy rivojlanish sifati (hissiylik, iroda, kognitiv qiziqish, motivatsiya va boshqalar);
- ijtimoiy moslashuv sifati (jamiyatda o‘z "joyini" topa olish qobiliyati).

Konfutsiy aytdi: “Uch yo‘l bilimga olib boradi: tafakkur yo‘li eng oliyjanobdir; mag‘lubiyat yo‘li - eng oson yo‘l; tajriba yo‘li esa eng qiyin yo‘ldir.” Biz bir vaqtning o‘zida uchta yo‘lni bosib o‘tishimiz kerak. Bu bizning kasbimizning qat‘iy talabidir.

Pedagogik faoliyatimizning o'ziga xosligi shundaki, u o'qitish va o'qitishdan iborat bo'lgan o'quv jarayonining tarkibiy qismidir.

Ta'lim sifatini oshirish uchun o'qituvchi ta'lim faoliyati qanday tarkibiy qismlardan iboratligini tushunishi kerak:

- talabalarning maqsadlarini belgilash;
- o'z faoliyatini rag'batlantirish;
- o'quvchilarning ko'nikmalarini rivojlantirish;
- “ustoz-shogird” fikr-mulohazalarini yaratish;
- muammoli vaziyatlarni yaratish;
- ta'lim jarayonining barcha ishtirokchilarining qulay farovonligi.

Professional tarzda ishlaydigan o'qituvchi uchun bularning barchasi uning qarashlari sohasida, boshqaruv ta'sirida bo'lishi kerakligi aniq.

Boshlang'ich maktabda uslubiy ish:

- an'analarga rioya qilish va innovatsiyalarni joriy etish;
- o'qituvchining malakasini oshirish;
- eng yangi axborot texnologiyalarini ishlab chiqish va joriy etish;
- maktab o'quvchilari uchun odatiy qiyinchiliklarning sabablarini aniqlash va ularni tuzatish;
- talabalar bilimi sifati tizimining rivojlanish darajasini aniqlash;
- maktab o'quvchilarining shaxsiy yutuqlarini portfel tuzish orqali jamlash va qayd etish;
- talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish imkonini beruvchi loyiha faoliyatini tashkil etish.

Maqsadli hududlar:

- o'quv jarayonini tashkil etishni takomillashtirish va o'quv natijalarini oshirish;
- o'rganish, o'z-o'zini rivojlantirish va qarorlar qabul qilishda mustaqillik uchun motivatsiyani oshirish uchun sharoit yaratish;
- ta'lim jarayonini zamonaviy darajada ta'minlash;
- bolaning ta'limga bo'lgan ehtiyojlarini qondirish uchun sharoit yaratish;
- ta'lim sifatini oshirish vositasi sifatida tarbiyaviy ishlar tizimini takomillashtirish;
- o'quvchilarning jismoniy rivojlanishini ta'minlash, salomatlikni tejaydigan texnologiyalardan foydalanish;
- maktabning moddiy-texnik bazasini yaxshilash.

Vazifalar:

- ilg'or pedagogik tajriba yutuqlarini umumlashtirish va amaliyotga joriy etish;
- zamonaviy pedagogik texnologiyalarni, sifat jihatidan yangi kichik sinf o'quvchisini tayyorlashni ta'minlaydigan yondashuvlarni rivojlantirishga munosabatni shakllantirish;
- o'quv jarayonini ko'p qirrali rivojlantirishga yo'naltirilgan o'qituvchilar va o'quvchilarning auditoriya va maktabdan tashqari faoliyatining yagona tizimini yaratish;

- o'quvchilarning individual qobiliyatlarini o'rganish va rivojlantirish maqsadida boshlang'ich sinf o'qituvchilari, psixologlar, logopedlar va ota-onalarning o'zaro hamkorligini tashkil etish.

O'qituvchining vazifasi sinfda jamoaviy ish uchun qulay sharoitlar yaratish va bu jarayonni mohirona boshqarishdir.

Boshlang'ich maktabda qo'llaniladigan texnologiyalar va usullar:

- shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyasi;
- darajalarni farqlash texnologiyasi;
- o'yin o'rgatish texnologiyasi;
- tizimli-faol yondashuv texnologiyasi (muammoli ta'lim);
- loyiha faoliyati;
- salomatlikni tejaydigandigan texnologiyalar;
- axborot-kommunikatsiya texnologiyalari.

1) Dars samaradorligini oshirishning muhim vositasi darsdagi turli xil tadbirlardir. K. D. Ushinskiy bola faollikni tinimsiz talab qiladi va faoliyatdan emas, balki uning bir xilligi va bir yoqlamaligidan charchashini qayd etgan. Agar dars turli va qisqa muddatli ish turlari bilan almashinsa, kichik maktab o'quvchilari yaxshiroq o'rganadilar. Ammo shuni hisobga olish kerakki, o'quvchilar faoliyatining rang-barangligi o'z-o'zidan ularning faolligini ta'minlamaydi, agar bu dars maqsadi bilan belgilanmagan va uning ifodasi bo'lmasa.

2) Boshlang'ich maktab o'quvchilari bilan o'quv faoliyatida o'yin elementlari zarur. O'yin maktabgacha yoshdagi bolaning asosiy faoliyati bo'lib, kichik maktab o'quvchilarining hayotida muhim o'rin egallashda davom etadi, u kichik maktab o'quvchilarining asosiy faoliyati - o'rganishning muhim tarkibiy qismi sifatida qaraladi. O'yin elementlari o'quvchilarning o'quv faoliyatini faollashtiradi, ishda mustaqillik va tashabbuskorlikni, do'stlik va o'zaro yordamni rivojlantirishga yordam beradi. O'yin o'quvchilarning bilim olishga qiziqishini oshirishning muhim vositasidir.

Boshlang'ich ta'limda didaktik yoki o'quv o'yinlari keng tarqalgan. Ular kognitiv mazmunga ega bo'lib, o'quvchilarning aqliy rivojlanishiga qaratilgan.

Shuningdek, o'yin bolalarni aqliy va axloqiy tarbiyalashning eng muhim vositalaridan biridir; Bu talabaning shaxsiyati uchun yoqimsiz yoki taqiqlangan tajribalarni bartaraf etish vositasidir.

O'yinlar ijodiy o'yinlarga va qoidalarga ega o'yinlarga bo'linadi. O'z navbatida ijodiy o'yinlarga quyidagilar kiradi: teatrlashtirilgan, rolli va qurilish o'yinlari. Qoidalarga ega o'yinlar didaktik, faol, musiqiy va qiziqarli o'yinlardir.

O'yinning ahamiyati nimada? O'yin jarayonida bolalarda diqqatni jamlash, mustaqil fikrlash, diqqatni rivojlantirish, bilimga intilish odatlari shakllanadi. Bolalar o'zlari o'rganayotganlarini sezmaydilar: ular o'rganadilar, yangi narsalarni eslaydilar, g'ayrioddiy vaziyatlarda harakat qiladilar, g'oyalar va tushunchalar zaxirasini to'ldiradilar, tasavvurlarini rivojlantiradilar. Hatto eng passiv bolalar ham o'yinga katta ishtiyoq bilan qo'shiladi va o'yindoshlarini tushkunlikka tushirmaslik uchun bor kuchini sarflaydi.

Mavjud bo'lgan turli xil o'yin turlaridan ta'lim jarayoni bilan eng chambarchas bog'liq bo'lgan didaktik o'yinlardir.

3) Boshlang'ich maktabda allaqachon ko'pchilik o'quvchilar ta'lim jarayonida passiv rol o'ynaydi va o'rganishga qiziqishni yo'qota boshlaydi. Shuning uchun, o'quvchining qobiliyatlarini rivojlantirish va intilishlarini qo'llab-quvvatlash, uni o'rgatish emas, balki uni o'rganish va rivojlantirishga yordam berish muhimdir. O'z-o'zini rivojlantirish qobiliyati kognitiv faoliyat natijasi bo'lishi kerak. Muammoning eng konstruktiv yechimi - talaba faol shaxsiy pozitsiyani egallashi va o'zini va individualligini to'liq ifodalashi mumkin bo'lgan o'quv sharoitlarini yaratishdir. Kognitiv faoliyatning jamoaviy shakli e'tiborga loyiqdir.

U qanday? Bu jamoa o'z a'zolarining har birini o'rgatadi va shu bilan birga jamoaning har bir a'zosi boshqa barcha a'zolarini tayyorlashda faol ishtirok etadi. - juftlik va guruhlarda ishlash.

4) "Faoliyat uslubiga asoslangan ta'lim muhitini qurishda zamonaviy texnika va texnologiyalardan foydalanish" o'quv loyihasi.

5) ona tili darslarida "Xotirani rivojlantirish" loyihasi.

6) Boshlang'ich maktabda fan o'n yilliklari.

7) AKT dan foydalanish sizni boshqa dunyoga sho'ng'ish va uni o'z ko'zingiz bilan ko'rish imkonini beradi. Tadqiqotlarga ko'ra, agar o'quvchi o'quv jarayonida faol harakatlarda ishtirok etsa, eshitgan materialning 1/4 qismi, ko'rilganning 1/3 qismi, ko'rilgan va eshitilganning 1/2 qismi, materialning 3/4 qismi inson xotirasida qoladi. o'quv jarayoni. Kompyuter o'quv jarayonini takomillashtirish uchun sharoit yaratish imkonini beradi: mazmuni, usullari va tashkiliy shakllarini takomillashtirish. Boshlang'ich maktabda AKTdan faol foydalanish bilan ta'limning umumiy maqsadlariga yanada muvaffaqiyatli erishiladi va aloqa sohasidagi kompetentsiyalar osonroq shakllanadi: faktlarni to'plash, ularni taqqoslash, ularni tartibga solish, fikrni qog'ozda va og'zaki ifodalash, mantiqiy fikrlash, og'zaki va yozma nutqni tinglash va tushunish, yangi narsalarni kashf qilish, tanlov va qarorlar qabul qilish qobiliyati.

Turli darslarda AKTdan foydalanish tushuntirish va tasvirlangan o'qitish usulidan faoliyatga asoslangan usulga o'tishga imkon beradi, bunda bola o'quv faoliyatining faol sub'ektiga aylanadi. Bu talabalarning ongli ravishda o'rganishiga yordam beradi.

Shunday qilib, ta'lim sifatini oshirish uchun quyidagilar zarur:

- darslarda va darsdan tashqari vaqtlarda zamonaviy innovatsion usullardan, o'quv mashg'ulotlarini tashkil etish va o'tkazishning yangi shakllaridan foydalanish;
- o'qituvchilarning kasbiy mahoratini oshirish uchun ularning uslubiy takomillashtirishni davom ettirish;
- darslarda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, internet imkoniyatlaridan faolroq va kengroq foydalanish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'HATI:

1. Мамажонов, Р. А., & Ахунов, И. И. (2020). ҲАРБИЙ-ВАТАНПАРВАРЛИК ТАРБИЯСИДА БАДИИЙ АДАБИЁТ, КИНО, ТЕАТР ВА ТАСВИРИЙ САНЪАТНИНГ АҲАМИЯТИ. *Интернаука*, (22-3), 64-66.
2. Мамажонов, Р. А., Тилаволдиев, Ш. Х., & Тўхтаназаров, И. И. (2020). ЁШЛАРНИНГ ҲАРБИЙ-ВАТАНПАРВАРЛИК ТАРБИЯСИДА ЖАНГОВАР ВА МЕҲНАТ ШУХРАТИ МУЗЕЙЛАРИНИНГ ЎРНИ. *Интернаука*, (21-3), 74-75.
3. Akramovich, M. R. (2023). Patriotism and its Importance in Involving Young People in the Armed Forces. *Texas Journal of Multidisciplinary Studies*, 17, 31-33.
4. Akramovich, M. R. (2023). PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF PROFESSIONAL DIRECTION OF YOUNG PEOPLE.
5. Мамаджонов, Р. (2023). “VII-VIII ASRLARDA ARAB XALIFALIGI ISTILOSIGA QARSHI KURASHDA MAHALLIY HUKMDORLARNING O ‘RNI VA ROLI” MAVZUSIGA OID INGLIZ TILLI TADQIQOTLAR TAHLILI. *Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари/Актуальные проблемы социально-гуманитарных наук/Actual Problems of Humanities and Social Sciences.*, 3(S/5).
6. Siddiqov, B. S., & Mexmonaliyev, S. N. (2022). PEDAGOGIK AMALIYOTNING BO ‘LAJAK O ‘QITUVCHINING KASBIY TAYYORGARLIK FAOLIYATIDA TUTGAN O ‘RNI. *Academic research in educational sciences*, 3(1), 10-16.
7. Siddikov, B. S. (2023). MORAL VIEWS OF HUSSAIN VOIZ KOSHIFI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 3(4-2), 39-42.
8. MAZMUNI, T. M. A. J. V. Sh. N. Mexmonaliyev–Farg ‘ona davlat universiteti 2-bosqich magistranti SS Evatov–Farg ‘ona davlat universiteti o‘qituvchisi OA Tursunov–Farg ‘ona politexnika instituti akademik litsey o‘quvchisi. *FARG ‘ONA DAVLAT UNIVERSITETI*, 275.